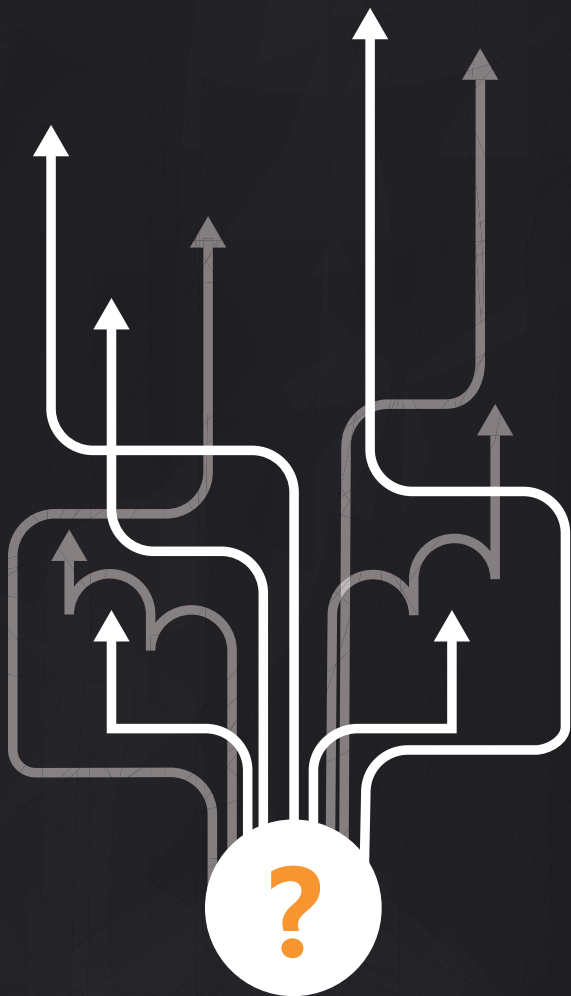

SPRINT AAGAARD KORSHOLM

Syv svære

Etiske dilemmaer

LOHSE BIBELSTUDIE

SPRINT AAGAARD KORSHOLM

Syv svære

Etiske dilemmaer

BIBELSTUDIE

LOHSE

Indhold

5	Indledende bemærkninger
7	Forslag til arbejdsform
9	Studie 1: Livets begyndelse (abort, genmanipulation, barnløshed)
15	Studie 2: Døden som fjende (Bibelens forståelse, dødskriteriet, organdonation)
20	Studie 3: At tage et liv (øvrighedsdrab, eutanasi, selvmord)
27	Studie 4: Penge
31	Studie 5: Alkohol og stoffer (og de svage samvittigheder)
36	Studie 6: Vores ord
41	Studie 7: De »besværlige« paragraffer
45	Om forfatteren
46	Egne noter
48	Oversigt over Lohse bibelstudier 2021

Indledende bemærkninger

Etiske spørgsmål – hvorfor?

Hvorfor skal vi arbejde med de etiske spørgsmål? Meget kort kan man svare:

- Fordi det er Guds vilje, at vi skal leve så rigtigt (altså så kærligt) som muligt. Derfor er det vigtigt for os at vide, hvordan vi skal leve.
- Fordi det er det bedste for os selv. Gud har skabt os. Han ved, hvad der er bedst for os.
- Fordi det er det bedste for andre. Følger vi Guds vejledning, vil vores liv blive til glæde og velsignelse for andre.

Etiske spørgsmål – hvordan?

Kristen etik er læren om, hvad der er rigtigt og forkert. Og læren om, hvordan man får kraft fra Gud til at gøre det rigtige og bekæmpe det forkerte.

Kristen etik ønsker naturligvis at finde sin vejledning hos Gud. Derfor er det oplagt at spørge Bibelen til råds. Det skal vi gøre meget i dette hæfte. Nogle steder kan de enkelte udsagn i Bibelen tolkes forskelligt. Her må vi åbent og ærligt lægge de forskellige muligheder frem og vurdere, hvilke vi vil tilslutte os – i respekt for, at andre kristne kan nå frem til en anden tolkning.

Undertiden giver Bibelen intet svar på et konkret emne. Eller der gives kun nogle hovedlinjer, hvorefter vi selv må arbejde med detaljerne. I alle disse tilfælde må vi bruge den fornuft, Gud har givet os, og bede om, at Helligånden må danne vores sind således, at vi kan skønne, hvad der er Guds vilje (Rom 12,2). Derfor hører bøn også naturligt med i disse samlinger.

Da Bibelens behandling af et konkret etisk emne findes flere steder, vil studierne i dette hæfte ikke gennemgå et enkelt skrift fra ende til anden. Vi bliver nødt til at springe rundt fra skrift til skrift.

Ved nogle emner er der kun lidt bibelstof, fordi Bibelen simpelthen ikke siger ret meget om det pågældende emne. Her vil det meste af tiden skulle bruges til at samtale og derigennem udvikle sin egen mening om, hvordan vi skal forholde os til emnet.

En stor del af etikken handler om, hvordan vi helliggøres, så vi vokser i kærligheden, bærer Åndens frugter og kommer til at ligne Jesus mere og mere. I dette hæfte er valgt nogle ret konkrete og noget »tekniske« områder. Men for dem alle gælder, at de handler om at leve i kærlighed til Gud og mennesker – Matt 22,34ff.

Etik – og tak!

Når vi arbejder med Guds vilje for vores liv, vil vi gang på gang se os afsløret. Vi er syndere, der ikke kan leve op til Guds kærlige vilje. Her er det afgørende at gå til de mange steder i Bibelen, hvor Gud taler om sin tilgivelse. Vi må leve af, at Jesus har betalt for al vores synd. At Guds nåde er ny hver morgen! Så det er med tak i hjertet, at vi går i gang med etikken. Derfor slutter hvert afsnit med et opbyggeligt vers.

Forslag til arbejdsform

TJEK IND

Inden I går i gang med dagens tema, kan I bruge nogle minutter på at etablere gruppens fællesskab. Begynd med lidt tid, hvor der er mulighed for at dele begivenheder med hinanden, som siden sidst har betydet noget særligt i jeres liv. Se også på, hvordan det gik med det, I eventuelt aftalte under »Tjeneste« sidste gang. Tal eventuelt også om det spørgsmål, der står ved hver enkelt samling under dette punkt.

TILEGNELSE

Her gennemgås det aktuelle tema gennem læsning af hæftet og samtale om spørgsmålene.

TJENESTE

Hvordan kan det, I har drøftet ved denne samling, føre til konkret handling for jer?

TILBEDELSE OG BØN

Som nævnt har jeg anført et bibelvers, der – sammen med alt det, I har delt ved denne samling – kan bruges som inspiration til jeres bøn. Men find selv den form, der er bedst for jer.

Studie 1

Livets begyndelse (abort, genmanipulation, barnløshed)

TJEK IND

Hvilke positive/negative forventninger har I til at gennemgå dette hæfte?

TILEGNELSE

At Gud har skabt os mennesker fra begyndelsen, slås fast i 1 Mos 1 og 2. Lige siden har hvert eneste menneske kunnet sige: »Jeg er skabt af Gud« (jf. Sl 139,14; ApG 17,26).

Brug eventuelt nu eller senere tid på at takke Gud, fordi han gav dig livet!

Hvornår er et menneske et menneske?

Hvornår bliver et menneske til? Hvornår skal man begynde at behandle det som et menneske? Bibelen giver ikke et samlet svar på dette.

- 1 Læs Job 31,15; Sl 51,7; Sl 139,13–16; Jer 1,5; Luk 1,15 og Luk 1,41–45 og Gal 1,15, og tal om, hvornår Gud begynder at have kontakt med et menneske og regne det for:
 - En elsket skabning?
 - Et menneske, der står til ansvar for sin synd?
 - En tjener, Gud har udvalgt?

Biologisk set kan vi sige, at fra det øjeblik, ægcelle og sædcelle smelter sammen ved undfangelsen, er samtlige arveanlæg dannet. Herefter udvikler fosteret sig dag for dag. Der sker aldrig noget afgørende spring. Hele udviklingen er glidende.

Lad os tage Ole. Ole er 3 år nu. Alle er enige om, at Ole er et rigtigt menneske. Lad os gå 24 timer tilbage i Oles liv. Er der sket en afgørende forandring siden da? Nej, Ole var lige så meget et menneske for et døgn siden. Så lad os gå tilbage i Oles liv – 24 timer ad gangen. Lad os gå tilbage til hans fødsel. Her er han naturligvis også et rigtigt menneske. 24 timer før fødslen? Ja, dér kunne han jo lige så godt have været født. Der skete i hvert fald ikke store ændringer med Ole på de 24 timer. Så han var altså også et rigtigt menneske dagen før sin fødsel. Og dagen før igen ... Og sådan kan man blive ved. Helt ned til Oles første 24 timer i denne tilværelse.

- 2 Kan dette bruges til at sige, at det er logisk at antage, at Ole er et »rigtigt menneske« lige fra undfangelsen?
- 3 Hvor stor værdi har et menneske? Hvad kan vi svare i lyset af 1 Mos 1,26; Sl 8; Matt 22,39 og Joh 3,16?
- 4 Kan I finde noget i Skriften, der siger, at for eksempel fostre, handicappede og fremmede ikke er lige så værdifulde som andre mennesker?

At få børn

Vi kan vel sige, at Gud har skabt os mennesker, så det er naturligt, at et ægtepar får børn (1 Mos 1,28). Sådan går det ikke altid. Bibelen har beretninger om, hvor smerteligt det kan være ikke at kunne få børn – for eksempel Sara og Abraham (1 Mos 15-18) og Hanna og Elkana (1 Sam 1).

Men hvad kan et par gøre, hvis de ønsker børn – men ikke kan få det? Bibelens anvisning er klar: Bed

Gud om at give jer børn, hvis det er hans vilje. I vore dage kan dette måske suppleres med at gå til lægen, der kan rådgive om særligt frugtbare dage m.m.

I dag kan man også tage æg fra kvinden og sæd fra manden, føre dem sammen i et laboratorium (den såkaldte reagensglasbefrugtning) og derefter sætte de befrugtede æg op i kvinden. Herefter udvikler barnet sig på normal vis.

Skriften taler ikke om reagensglasbefrugtning (det fandtes ikke dengang). Hvordan skal vi som kristne stille os til det?

5 Tal om reagensglasbefrugtning ud fra disse muligheder:

- Hvis det er et ægtepar, og alle befrugtede æg sættes op i moderen.
- Hvis nogle af de befrugtede æg ikke sættes op og derfor smides ud eller bruges til forskning. Eller fryses ned og dermed skal bruges inden for de næste 5 år (hvis ikke loven laves om), hvis de ikke skal destrueres.
- Hvis mandens sæd ikke dur, og der derfor bruges donorsæd*.
- Hvis en enlig kvinde ønsker et barn på denne måde. Dette kræver også donorsæd*.
- Hvis det er et lesbisk par, altså to kvinder, der sammen vil have et barn på denne måde.
- Hvis det er to bøsser, der sammen vil have et barn på denne måde (her kræves selvsagt både donor-æg* og rugemor*).

* Donorsæd og donoræg: sæd/æg leveret (evt. anonymt) af en tredje person.

* Rugemor: en kvinde, der mod betaling får sat befrugtede æg op i sig og efter fødsel afleverer barnet til »ejereren«.

Indgreb i fostertilstanden

Ole er nu blevet 3 år. Ulykkeligvis bliver han dræbt ved en trafikulykke. Ole er således forhindret i at leve og blive 4 år, 5 år og så videre. Havde Ole lidt vuggedøden i 3-måneders alderen, havde dette også forhindret ham i at blive 4 år. Var Ole blevet dræbt og fjernet fra livmoderen 11 uger efter undfangelsen, havde dette også forhindret ham i at blive 4 år. Altså er det under alle omstændigheder at frarøve et menneske dets hele liv at dræbe det som foster.

Abort betyder afbrydelse – afbrydelse af liv. At dræbe et foster kaldes provokeret abort (i modsætning til de spontane aborter, der sker af sig selv). Men i daglig tale bruges 'abort' ofte, hvor man egentlig mener 'provokeret abort'.

6 Overtræder man 2 Mos 20,13 ved at foretage en provokeret abort?

I dagens Danmark kan enhver kvinde de første 12 uger af sit svangerskab få foretaget en provokeret abort uden videre. Derefter skal der principielt søges om tilladelse. Her kan man give tilladelsen ud fra følgende grunde:

- Der er fare for kvindens liv eller helbred.
- Hun er blevet gravid som følge af voldtægt/incest.
- Fosteret formodes at være sygt, så det vil fødes med alvorlig legemlig eller psykisk lidelse.
- Kvinden kan ikke drage omsorg for barnet.
- Graviditet, fødsel og barn vil være en alvorlig belastning for kvinden.

(Se evt. hele loven på sexogsamfund.dk/viden/abort).

- 7 Kan der tænkes tilfælde, hvor vi som kristne i nogle af ovennævnte tilfælde må sige, at det mindste af to onder kan være at foretage en provokeret abort?
- 8 En kvinde, du kender, kommer og siger, at hun er gravid og overvejer at få en abort. Hvad siger/gør du?
- 9 En kvinde, du kender, kommer i løbet af en samtale til at fortælle, at hun har fået foretaget en abort. Hvad siger/gør du?

»Jeg føler, at den største trussel mod freden i dag er abort, fordi det er en krig mod barnet, et drab på det uskyldige barn, mord begået af moderen selv. Hvis vi accepterer, at en mor kan dræbe sit eget barn, hvordan skal vi så sige til andre, at de ikke må slå hinanden ihjel?«

Mother Teresa

Ændringer i arvemassen

Vore dages forskning udvikler sig i rivende hast, når det drejer sig om at udforske de menneskelige arveanlæg, generne. Mange taler om, at vi skal prøve at ændre i fostres gener. I første omgang vel kun i syge fostre – med det formål at gøre dem raske. Men på længere sigt også for at »forbedre« fostrene.

Bibelen siger af gode grunde ikke noget om gener og genmanipulation. Hvordan skal vi som kristne forholde os til det? Der er mange holdninger. Den ene fløj siger: »Gud er Skaberen. Generne er hans område. Piller vi i dem, leger vi Skaber – og det må vi ikke.« Den anden fløj siger: »Gud skabte os med evner til at opfylde og underlægge os jorden. Dette har vi gjort lige siden. Alle de tekniske fremskridt er med i denne proces. Også de fremskridt, lægerne har gjort. At de nu kan begynde at behandle også i generne, er endnu et fremskridt, vi kun kan være glade for.« Og så er der alle mulige standpunkter mellem disse to fløje.

10 Hvad mener du om dette vanskelige spørgsmål?

TJENESTE

Har denne samling fået nogen af jer til at tænke på noget, I kan gøre for at hjælpe nogle, der kæmper med de problemstillinger, vi har behandlet i denne samling?

TILBEDELSE OG BØN

Hun svarede:

»Nej, Herre, ingen.«

Så sagde Jesus:

»Heller ikke jeg fordømmer dig.

Gå, og synd fra nu af ikke mere.«

(Joh 8,11)